БРАТИСЛАВА КОЛОВИЋ НЕДЕЉКОВИЋ

Судија Првог основног суда у Београду

bratislavakolovicnedeljkovic@gmail.com

ЛИЧНА БИОГРАФИЈА

Рођена сам 21.07.1979. године у Краљеву. Похађала сам основну школу у Краљеву и у Чачку. Завршила сам Гимназију у Чачку са одличним успехом. Удата сам, имам два сина, од 13 година и 9 година. Говорим енглески језик, познајем и француски и италијански језик, као и рад на рачунару.

РАДНА БИОГРАФИЈА

Након завршеног правног факултета била сам судијски приправник–волонтер у Трећем општинском суду у Београду.

Положила сам правосудни испит са одликом из Уставног права.

Била сам судијски помоћник у Првом основном суду у Београду и поступала сам у Истражном одељењу Првог основног суда у Београду–домаће замолнице и међународна правна помоћ у кривичним стварима.

Дана 01.11.2011. године уписала сам Правосудну академију, коју сам завршила са оценом 5,00. Током обуке на Правосудној академији сам обављала посао судијског помоћника у Вишем суду у Београду, Првом основном суду у Београду, Прекршајном суду у Београду и Првом основном јавном тужилаштву у Београду, који је према писаним мишљењима

ментора оцењен највишим оценама.

Поступала сам у оставинској материји Првог основног суда у Београду.

Положила сам јавнобележнички испит 06.06.2017. године и након тога 15.07.2017.године засновала радни однос код јавног бележника као јавнобележнички помоћник-заменик јавног бележника.

Од 09.03.2020. године сам судија у Првом основном суду у Београду, где сам најпре била распоређена у Одељење за извршење на основу веродостојне исправе, а од 12.05.2021. године поступам у Парничном одељењу. Од 01.01.2024. године одређена сам за распоређивање, евиденцију, контролу рада, постигнутих резултата и радне дисциплине судијских помоћника. Од 01.01.2025 .године одређена сам и за распоређивање, евиденцију, контролу рада, постигнутих резултата и радне дисциплине судијских приправника.

Завршила сам обуку за посреднике у решавању спорова-медијаторе. Имам сертификат за посебна знања из области права детета и за узбуњиваче.

Завршила сам обуку Савета Европе "Anti-discrimination issues".

Учествовала сам у Састанку радне групе за израду Правилника Високог савета судства о упућивању изборног члана Високог савета судства на обавезни здравствени преглед и утврђивању трајног губитка радне способности, Правилника о обрасцу и начину вођења личног листа за судију, судију поротника и судско особље, Правлника о псеудонимизацији података, у Трећем и Четвртом састанку радне групе за израду Правилника Високог савета судства о вредновању рада судија, Трећем састанку радне групе за израду Правилника Високог савета судства о вредновању рада судија, Састанку радне групе за израду Судског пословника, Првом састанку радне групе за израду Правилника о мерилима и критеријумима за избор судија и председника судова.
Похађала сам бројне семинаре и радионице, међу којима семинар на тему "Забрана мучења и других облика нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања", "Примена антидискриминационог законодавства у Републици Србији", "Употреба тахографа и прописи о времену вожње и одмора возача и возила", "Комуникација и односи са јавношћу", "Притвор у домаћем законодавству и пракси и однос са европским стандардима", "Управљање предметима", "Напредна обука-пракса Завода (жигови и ауторска права)", "Примена Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама", "Поступак за добијање статуса избеглице-међународни и домаћи стандарди", "Процесне мере за заштиту сведока у кривичном поступку", Примена новог Закона о извршењу и обезбеђењу", "Семинар на тему Члана 8 Европске Конвенције о људским правима", "Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима, концепт и

важност адекватног психолошког приступа", "Права детета и културе: победити насиље", "Почетни програм обуке у области заштите сведока", "Судијска етика и борба против корупције у правосуђу: компаративна искуства и заједнички изазови", "Тренинг о злочинима из мржње", "Имплементација новог Законика о кривичном поступку", "Унапређење борбе против високо-технолошког криминала", „Размена стручности и искуства о правосудној етици и интегритету и процедуралној учинковитости међу правосуђима Републике Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине-Обука о етици и интегритету", „Посебан састанак радне групе Националног Конвента о Европској унији за Поглавље 23-Дискусија о прелазним мерилима за Поглавље 23", учешће у радионици на тему "Дигитални докази и њихове вредности на суду", радионици "Међународна сарадња, прекограничне истраге и оцена доказа у случајевима високо-технолошког криминала", као и тренингу "Унапређење вештине писања судских пресуда".

ПРОГРАМ

СУДИЈЕ ПРВОГ ОСНОВНОГ СУДА У БЕОГРАДУ БРАТИСЛАВЕ КОЛОВИЋ НЕДЕЉКОВИЋ

КАНДИДАТА ЗА ИЗБОРНОГ ЧЛАНА ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА ИЗ РЕДА СУДИЈА ОСНОВНИХ СУДОВА
ПРЕДЛОЖЕНОГ ОД СТРАНЕ СЕДНИЦЕ СВИХ СУДИЈА ПРВОГ ОСНОВНОГ СУДА У БЕОГРАДУ

Поштоване колегинице и колеге судије основних судова у Републици Србији,

Обраћавам вам се као кандидат за изборног члана Високог савета судства (у даљем тексту: Савет), предложен на Седници свих судија Првог основног суда у Београду након спроведеног гласања. Стога, осећам част и одговорност што сам у прилици да вам представим своју перспективу нашег правосуђа, уочене системске слабости и да предложим начине суочавања са њима и њихово превазилажење.

Непосредност, конкретност и одлучност ми помажу да отворено и са пуним разумевањем приступам својим колегама и на исти начин се суочавам са личним и професионалним изазовима па ћу зато и у овом Програму настојати да вам моји предлози и одговори на сва најважнија питања буду јасни и конкретни.

Принципом поделе власти јасно је дефинисан положај и улога судске гране власти. То значи да однос судства и друге две гране власти треба да буде однос сарадње и уважавања али и јасних граница у циљу правне државе и владавине права. Савет је Уставом дефинисани независни државни орган који обезбеђује и јемчи независност суда и судија и зато је угаони камен који уколико не буде довољно добар, неће нам бити добро ни судство, а ни држава.

Полазећи од принципа поделе власти, међународних стандарда судијске независности и положаја судија[1], законских надлежности Савета, сматрам следећих пет тачака кључним питањима српског правосуђа у предстојећем периоду.

1. СЛОБОДА (СУДСКА НЕЗАВИСНОСТ)

Са намером сам прву тачку Програма назвала судијском слободом. Појам судијске независности, иако неодвојив од суштине судијске улоге у друштву, нажалост је превише потрошен и зато га називам слободом, како бих свима нама скренула пажњу да не заборавимо да будемо слободни, односно независни. Слобода је нужна и неопходна судији за вршење своје дужности. Угрожавање судијске слободе је свакодневно и у техонолошки савременом

свету неспречиво у потпуности. Долази од медија, политичких и друштвених група, странака, адвоката, председника судова, самих колега судија.

Међутим, механизми заштите судија су застарели, неприлагођени савременом тренутку у којем доминирају интернет друштвене мреже, у коме се ширење информација мери минутима. Поврх свега, досадашња пракса Савета делује одвраћајуће на судије које су угрожене, јер не штити ефикасно и благовремено судију изложеног непримереном утицају.

Неприхватљиво је садашње стање у коме поступак заштите од непримереног утицаја траје неприхватљиво дуго, у коме се често у одлукама Савета поручује судијама да заштиту своје части и угледа могу остварити у кривичном и парничном поступку. Тиме се шаље порука судијама да су остављене без заштите, што се пре свега односи на судије које суде у првом степену, које су најизложеније непримереном утицају и постају жртве тзв. жуте штампе.

Као члан Савета настојаћу да штитим независност судског система и независност појединчаног судије с обзиром на то да сматрам да независност представља гаранцију истине и слободе, и да судство треба да буде ослобођено од сваког утицаја, да је независност судије предуслов непристрасности која пружа гаранцију за једнакост грађана пред судом.

Стога ћу као члан Савета настојати да се **на првој наредној седници размотри сваки вид непримереног утицаја на судију**, ма од кога он долазио. Инсистираћу да Савет издаје јавна саопштења на дневном нивоу и да реагује ex officio, не чекајући обраћање судије, чим се у медијима и друштвеним мрежама угрози судијска независност. Залагаћу се да Савет благовремено, по потреби хитно, а у сваком случају одлучно и јасно реагује, на сваки покушај или напад на достојанство, ауторитет и независност судства и судије, и да судије у вршењу судијске функције заштити од сваког непримереног утицаја и притиска.

Предложићу конкретне механизме које подразумевају примену **новчаног кажњавања** за сваки вид недозвољеног јавног утицаја на суд и судију у складу са чланом 10 Европске конвенције о људским правима који налаже да се слобода изражавања ограничи ради очувања ауторитета и непристрасности судства, а све у циљу заштите права на правично суђење које заслужују сви наши грађани. Развијајући механизме заштите независности Савет би позитивно утицао и на ниво поверења грађана у правосуђе.

Зато ћу сваком судији бити лично доступна сваког радног дана како бисмо заједно штитили судијску независност, јер сам то дужна вама и јер исто, као судија, очекујем од сваког другог колеге члана Савета.

2. МАТЕРИЈАЛНИ ПОЛОЖАЈ

Финансијска стабилност судије је нужни чувар судијске независности, стога је прокламована међународним стандардима и гарантована Законом о судијама. Сматрам да је неопходно да зарада судије подражава достојанство професије као и да висина пензије мора да обезбеди очување угледа функције коју је судија вршио. Животни стандард судије је важан чинилац на који се мора обратити пажња јер судија обавља јавну функцију и не може одбити да суди. Судија мора да буде растерећен бриге за своју егзистенцију и егзистенцију чланова своје породице, јер је материјална сигурност судије једна од гаранција судијске независности.

Плата судије у Републици Србији је недовољно висока и према статистици зарада смо међу последњима у европским државама. Савет у том погледу има механизме којима може утицати на висину плата судија, и то доношењем одлуке о привременом повећању плата у случају повећаног обима посла или непопуњености судијских места (члан 46. Закона о судијама) и кроз давање мишљења о изменама и допунама закона (*de lege ferenda*).

Постојећи законски оквир предвиђа да се основица за обрачун и исплату плате судије утврђује Законом о буџету, а који се сваке године усваја у Народној скупштини. Као члан Савета, **у прва три месеца предложићу да се Савет изјасни о измени Закона о судијама према коме ће основица за обрачун плате бити везана за просечну зараду према подацима Републичког завода за статистику, чиме ће се обезбедити механизам обрачуна плате независан од друге две гране власти**, и тиме онемогућити да законодавна и извршна власт директно утичу на ниво плата судија, и тиме спречити довођења судства у зависан положај у односу на друге гране власти.

Такође, нужно је нормативно ревидирање међусобних плата судија, тако што **судије истог суда не би могле да имају разлике у платама веће од 30%** узимајући у обзир врсту посла и обим задужења. Такође, **неприхватљиво је и постојеће решење у коме неке категорије судијских сарадника у судском систему имају плате веће од судија основних судова.** Постојећа решења стварају оправдани осећај неправде, што се нужно мора избећи.

Предложићу да Савет сачини **петогодишњи програм реалног раста плата судија**, што би чинило платформу за договор Савета са извршном и законодавном влашћу, јер се за побољшање материјалног положаја мора упорно, доследно и институционално залагати, будући да је материјални положај не само компонента судијске независности већ и околност која утиче на атрактивност судијске функције међу младим правницима, од којих, нажалост, већина не тежи бављењу судијске функције.

3. ОДГОВОРНОСТ

“Правосуђе мора да буде одговорно, да поштује етичке смернице и да буде подложно непристрасном систему дисциплинске одговорности.”[2] Дакле, уколико желимо пуно остварење принципа судијске независности и пуну слободу за обављање своје функције, дужни смо друштву и грађанима да одговарамо. Одговорност подразумева поступање у складу са етичким принципима наше професије, који су врло строги, и подразумева марљивост и савесност. То не подразумева аутоматизовано и безосећајно кажњавање судија без узимања у обзир свих прилика и околности којима су судије позване на одговорност, изложени. Залажем се да правила дисциплинске одговорности према свима буду једнако примењена и да не буду злоупотребљена противно сврси којој су установљена.

Одговорност судије је неодвојива од независности, и како сматрам да Високи савет судства треба да заштити судију, тако и, како је сваки однос двостран, судија мора да одржи поверење у своју независност и непристрасност, те да спречи стварање негативног јавног мњење према судству.

4. ИЗБОР И НАПРЕДОВАЊЕ

Уставним амандманима из 2021. године измењен је начин избора судија у Републици Србији. Суштинска измена се састоји у укидању двојног избора судија, најпре кроз предлог Савета, а потом кроз избор у Народној скупштини. Окончавање избора судија у оквирима Савета последично је довело до прекомпоновања састава Савета, имајући у виду потребу за балансираним саставом Савета између изборних чланова из реда судија и истакнутих правника. Оцењујем позитивно спроведену реформу, али нужно је указати и на последичне мањкавости до којих је довела.

Наиме, у тежњи да се одржи баланс између изборних чланова Савета из реда судија и чланова Савета из реда истакнутих правника донет је Правилник о поступку за избор судије и председника суда (*Службени гласник РС, бр. 34/2024*) чији члан 39 цитирам:

“*Гласање о предложеним кандидатима спроводи се према азбучном реду презимена кандидата.*

Члан Савета може гласати “за” највише за онај број кандидата колики је број слободних судијских места објављен на јавном конкурсу о коме се одлучује.

Одлука о избору судије Савет доноси већином гласова свих чланова”

Цитираном одредбом онемогућава се члановима Високог савета судства да гласају о сваком

кандидату за судију, већ су ограничени да гласају за највише онај број кандидата колики је број слободних судијских места, па примера ради, ако се на конкурсу за пет судијских места пријави осам кандидата, онај члан Савета који је већ гласао пет пута, постаје неми посматрач даљег тока гласања. Штавише, кандидати чије презиме не почиње неким од почетних слова азбуке могу доћи на ред за одлучивање након што неки чланови Савета изгубе право гласа или можда уопште Савет о овим кандидатима не буде одлучивао, јер једноставно нема довољно чланова који имају право гласа. Већ језичко тумачење указује на незаконитост цитиране одредбе Правилника, чије последице су се већ испољиле у примени. Тако смо сведоци окончаних конкурса за избор судија у коме је изабрано мање судија од броја расписаног у конкурсу. Поред тога, сам ток гласања је такав да подстиче чланове да играју неку врсту „рулета“, са осталим члановима Савета, калкулишући са тиме да ли ће кандидат коме желе да дају глас евентуално бити изабран гласовима других чланова, при чему би калкулишући члан Савета “уштеђени глас” употребио за следећег кандидата.

Као члан Савета, на првој седници Савета ћу инсистирати да се наведена одредба избрише из Правилника или да се упути молба Уставном суду да донесе одлуку по иницијативи за оцену законитости ове одредбе која је већ том суду поднета.

Избор и напредовање судија мора бити засновано на заслугама, а то значи на мерљивим критеријумима. Испит који се спроводи у поступку првог избора судија не сме бити пука формалност, као што је сада случај, већ мора бити објективни показатељ стручности и оспособљености кандидата који се морају рангирати. Тиме се оправдано сужава поље дискреције Савета у избору судија и своди на разумну меру и гарантује избор доказано стручних и оспособљених кандидата.

5. УСАВРШАВАЊЕ

Важан, а запостављен аспект професионалног развоја судија је усавршавање током обављања судијске функције. Подсетићу да је 2009. године основана Правосудна академија (у даљем тексту: Академија) са прокламованим циљем да допринесе професионалном, независном, непристрасном и ефикасном обављању судијске и тужилачке функције и стручном и ефикасном обављању послова судског и тужилачког особља[3]. Савет именује четири члана Управног одбора Академије. Такође, Савет на предлог Програмског савета Академије утврђује програм почетне обуке, даје сагласност на програм сталне обуке за судију и запосленог у суду и врши надзор над његовим спровођењем. Дакле, улога Савета је веома важна за правилно функционисање Академије.

Академија није испунила очекивања друштва и правосуђа. За такву оцену је довољан одговор на једно питање: ***“На колико сте обука или семинара у организацији Академије били у***

протеклих пет година?”. За изостанак успеха Академије одговорни смо и ми, јер је изостала широка прихваћеност нове институције и занемарена је њена пројектована функција. Ипак, значајна одговорност је на самој Академији која је морала израдити план усавршавања за све судије, али и Савета који путем цитираних надлежности утиче на рад и одлучивање Академије. Зато ћу се залагати да Савет оствари константну комуникацију са Академијом и тражити да Академија врши обуке у складу са потребама судија и према њиховим сугестијама, тако да сваком судији на годишњем нивоу буде омогућено да похађа минимално две обуке.

НА ВАМА ЈЕ ИЗБОР

Поред издвојених пет тачака који се налазе у врху мог плана деловања, уколико ми будете указали поверење и будем члан Савета посветићу и свим другим питањима од значаја за ефикасно обављање судијске функције, као што су питања једнаког оптерећења судова и судија, побољшање услова рада, успостављање праведног система вредновања рада судија, квалитетног рада радних тела Савета, али и свим другим питањима на која ми у предстојећем периоду ви укажете.

Желим да знате да сам ја пре свега судија, ваша колегиница, да као члан Савета то нећу губити из вида и да желим да се након мандата вратим у своју судницу, где припадам.

Захваљујем вам на издвојеном времену, биће ми драго да многе од вас у предстојећем периоду лично упознам у вашим судовима. Будимо храбри и направимо заједно следећи значај корак за наше судство.

1Основни принципи УН о независности судства, Магна карта судија, Мишљења конститутивног већа европских судија Савета Европе, препоруке Комитета министара Савета Европе и др.

2Тачка 2. Софијске декларације о независности и одговорности у правосуђу Европске мреже савета правосуђа

3Цитирана је одредба члана 2. Закона о Правосудној академији